

अथाष्टमोऽनुवाकः ।

(१) सप्तमेऽध्वर्य्वश्वप्रोक्षणमुक्तं । अष्टमेऽश्वचरितानां अश्व-
रूपाणाञ्च होमा उच्यन्ते । तत्राश्वचरितहोमं विधत्ते । “यथा
वै हविषो गृहीतस्य स्कन्दति । एवं वा एतदश्वस्य स्कन्दति ।
यत्प्रोक्षितमनालम्भमुत्सृजन्ति । यदश्वचरितानि जुहोति । सर्व-
ज्जतमेवैनं करोत्यस्कन्दाय । अस्कन् ५ हि तत् । यद्भुतस्य
स्कन्दति” इति । श्लोकानुमन्त्रणविधिवाक्यवदिदमश्वचरित-
होमविधिवाक्यं व्याख्येयं ॥

(२) होममन्त्राणां तात्पर्यं दर्शयति । “ईङ्काराय स्वाहे-
ङ्कृताय स्वाहेत्याह । एतानि वा अश्वचरितानि । चरितैरे-
वैनं ५ समर्धयति” इति । अथो हि स्वाद्यं दृष्ट्वा याचितुं यं
शब्दं करोति स शब्दः ‘ईङ्कारः’, तस्मै, स्वाज्जतमिदमस्तु । ई-
ङ्कारेण शब्देन विषयीकृतं यद्द्रव्यं तत् ‘ईङ्कृतं’, तस्मै, स्वाज्जत-
मिदमस्तु । ईङ्काराद्येत्यादिकः सप्तमकाण्डोक्तो योऽनुवाकः,
तस्मिन्ननुवाके प्रोक्तानि ‘एतानि’ सर्वाणि, ‘अश्वचरितानि’,
तद्धोमेना‘श्वचरितैः’, समृद्धं करोति ॥

(३) अश्वचरितहोममाक्षिप्य समाधत्ते । “तदाज्जः । अना-
ज्जतयो वा अश्वचरितानि । नैता होतव्या इति । अथो
खल्वाज्जः । होतव्या एव । अत्र वावैवं विद्वानश्वमेधं ५ स ५ स्या-
पयति । यदश्वचरितानि जुहोति । तस्माद्धोतव्याः” इति ।
तत्राश्वचरितहोमविषये केचिदाक्षेपवादिन एवमाज्जः । यान्ये-